

**UCHWAŁA NR XXIII/286/16
RADY GMINY DŁUGOŁĘKA**

z dnia 27 grudnia 2016 r.

w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Długoleka na rok 2017.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 ze zm.) w związku z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.) oraz art. 6 ust. 1 i ust. 2 pkt I ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 j.t.) Rada Gminy Długoleka uchwała:

**Rozdział 1.
Postanowienia ogólne**

§ 1. Ilekroć w uchwale mowa jest o:

- 1) **Gminie** - należy przez to rozumieć gminę Długoleka,
- 2) **Wójcie** - należy przez to rozumieć Wójta Gminy Długoleka,
- 3) **Programie** - należy przez to rozumieć Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Długoleka na rok 2017,
- 4) **GOPS** - należy przez to rozumieć Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długolece,
- 5) **Zespole Pracy Socjalnej** - należy przez to rozumieć, zespół funkcjonujący w strukturze organizacyjnej GOPS, prowadzony przez pracowników socjalnych, podejmujących działania mające na celu pomoc osobom i rodzinom zagrożonym bądź wykluczonym społecznie, w celu wzmocnienia aktywności życiowej i pełnienia odpowiednich ról społecznych, w tym rodzicielskich oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi,
- 6) **asystencie rodziny** - należy przez to rozumieć pracownika zatrudnionego w strukturze organizacyjnej GOPS, podejmującego działania mające na celu wzmacnianie funkcji opiekuńczo - wychowawczych w rodzinie,
- 7) **Zespole Pomocy Rodzinie (ZPR)** - należy przez to rozumieć punkt konsultacyjny działający w strukturze organizacyjnej GOPS, prowadzony przez pracowników socjalnych. udzielających pomocy służącej nabyciu motywacji do podejmowania zmian i wysiłków zmierzających do wzmocnienia lub odzyskania zdolności do funkcjonowania w rodzinie i środowisku,
- 8) **podmiotach leczniczych** - należy przez to rozumieć podmioty lecznicze z terenu gminy Długoleka,
- 9) **placówkach oświatowych** - należy przez to rozumieć wszystkie rodzaje szkół działających na terenie gminy Długoleka,
- 10) **GKRPA** - należy przez to rozumieć Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Alkoholizmowi,
- 11) **PK** - należy przez to rozumieć Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień,
- 12) **ZI** - należy przez to rozumieć Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 13) **policji** - należy przez to rozumieć Komisariat Policji w Długolece,
- 14) **Zespole Kuratorskiej Służby Sądowej** - należy przez to rozumieć kuratorów zawodowych i społecznych Sądu Rejonowego w Oleśnicy,
- 15) **Sądzie** - należy przez to rozumieć Sąd Rejonowy w Oleśnicy,
- 16) **procedurze „Niebieskie Karty”** - należy przez to rozumieć ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie,

- 17) **przemocy w rodzinie** - należy przez to rozumieć jednorazowe lub powtarzające się działania lub zaniechania naruszające prawa lub dobra osobiste osób lub członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą,
- 18) **skutkach przemocy w rodzinie** - należy przez to rozumieć zarówno bezpośrednie szkody na zdrowiu psychicznym i fizycznym, jak i poważne, długotrwałe problemy ujawniające się w życiu dorosłym, jako konsekwencje przemocy doświadczanej w dzieciństwie,
- 19) **przemocy fizycznej** - należy przez to rozumieć zachowania polegające na użyciu siły, prowadzące do naruszenia nietykalności cielesnej, powodujące nieprzypadkowe urazy takie, jak: stłuczenia, złamania, zasinienia, oparzenia, urazy narządów wewnętrznych itp.,
- 20) **przemocy psychicznej** - należy przez to rozumieć rozmyślne działania polegające na wykorzystaniu mechanizmów psychologicznych (szantażowanie, krytyka, wyśmiewanie, emocjonalne odrzucenie, groźby, nadmierne wymagania) powodujące u osób doświadczających tej formy przemocy niskie poczucie wartości, wycofanie, depresję, nadmierne podporządkowanie się, zachowania destrukcyjne, lękowe itp.,
- 21) **przemocy ekonomicznej** - należy przez to rozumieć odmawianie lub ograniczanie dostępu do wspólnych środków finansowych lub odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie bądź ograniczanie podjęcia pracy zarobkowej,
- 22) **przemocy seksualnej** - należy przez to rozumieć zmuszanie do określonych zachowań i kontaktów seksualnych,
- 23) **zaniedbywaniu** - należy przez to rozumieć niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych jak i emocjonalnych osób zależnych (niewłaściwe odżywianie, ubieranie, niedostateczna ochrona zdrowia, brak właściwej edukacji, niezaspokojenie poczucia bezpieczeństwa, a także potrzeby miłości, troski, stabilizacji, przynależności),
- 24) **uzależnieniu od alkoholu (alkoholizmie)** - należy przez to rozumieć upośledzenie kontrolowania zachowań związanych z pićm alkoholu. polegające na utracie kontroli nad spożywaniem alkoholu, zmianie tolerancji na alkohol, występowaniu „przymusu picia”, obecności objawów abstynencji i podporządkowaniu całego swojego życia alkoholowi, wymagające wszechstronnego leczenia medycznego, psychoterapeutycznego, oddziaływań środowiskowych i służb społecznych,
- 25) **Diagnozie Lokalnych Zagrożeń Społecznych** - należy przez to rozumieć badania ankietowe dotyczące przemocy w rodzinie i cyberprzemocy,
- 26) **Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie** - należy przez to rozumieć Uchwałę Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 - 2020

§ 2. 1. Program jest kontynuacją zadań realizowanych w gminie w zakresie przemocy w rodzinie i stanowi katalog działań będących jednocześnie zadaniami własnymi gminy, podejmowanymi w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz inicjowania i wspierania działań, polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.

2. Program został opracowany na podstawie rozeznanych, istniejących problemów społecznych w gminie, w szczególności w oparciu o Diagnozę Lokalnych Zagrożeń, przeprowadzoną w roku 2012, wśród dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych oraz wśród dorosłych mieszkańców, dotyczącą problemów przemocy w rodzinie i cyberprzemocy na terenie gminy Długołęka oraz na podstawie informacji o charakterze sprawozdawczym i analitycznym, pochodzącym z corocznych sprawozdań z realizacji zadań z przeciwdziałania przemocy, w tym z działań podejmowanych w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego.

3. Program został opracowany zgodnie z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 - 2020.

4. Program jest skorelowany ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Długołęka na lata 2014 - 2020 oraz Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Długołęka na rok 2017.

5. Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- a) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 j.t.),
- b) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r. nr 209, poz. 1245),
- c) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.),
- d) ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 j.t.),
- e) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r. poz. 224 j.t.),
- f) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r., poz. 575 ze zm.),

§ 3. Program będzie realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długołęce we współpracy z służbami zobligowanymi do przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności: Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, policją, placówkami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej oraz organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin i dzieci.

§ 4. Źródłem finansowania Programu będą środki własne gminy zaplanowane na dany rok budżetowy, w budżecie gminy oraz planie finansowym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długołęce na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz środki pochodzące z dotacji i środków pozyskiwanych z innych źródeł.

§ 5. Program będzie monitorowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długołęce, poprzez systematyczną sprawozdawczość zadań wyznaczonych w Programie. Podstawowe wskaźniki służące monitorowaniu Programu będą następujące:

- 1) ilość rodzin dotkniętych przemocą lub zagrożonych przemocą, objętych pracą socjalną lub wsparciem asystenta rodziny,
- 2) ilość „Niebieskich Kart”,
- 3) świadczenia pomocy społecznej udzielane z powodu występowania przemocy w rodzinie oraz alkoholizmu lub narkomanii,
- 4) ilość rodzin korzystających ze specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, terapeutycznego, w tym dzieci,
- 5) ilość posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, w tym ilość grup roboczych ZI, ilość osób skierowanych na oddziaływania korekcyjno - edukacyjne, ilość osób skierowanych do GKRPA, ilość powiadomień skierowanych do policji i prokuratury,
- 6) działania profilaktyczne, edukacyjne i informacyjne z zakresu przemocy w rodzinie,
- 7) udział w szkoleniach z zakresu przemocy w rodzinie.

§ 6. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długołęce przedłoży Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu w terminie do 31 marca 2018 r.

Rozdział 2. Cel Programu

§ 7. Głównym celem Programu jest ochrona ofiar przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz realizacja celów ustawowych.

Rozdział 3. Kategorie zadaniowe prowadzące do osiągnięcia celu Programu

§ 8. Działania realizowane na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie:

1. Działania monitorujące, diagnozujące i zapobiegające powstawaniu sytuacji kryzysowych, zagrażających bezpieczeństwu rodziny, poprzez następujące działania:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie oraz systematyczne monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy i zagrożonych wystąpieniem przemocy, przez pracowników ośrodka pomocy społecznej, w szczególności we współpracy z przedstawicielami szkół, policji, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przedstawicielami innych instytucji działających na rzecz rodziny, w tym z placówkami służby zdrowia i Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej,
- 2) prowadzenie pracy socjalnej polegającej na rozpoznawaniu zagrożeń i ocenie sytuacji rodziny doświadczającej przemocy oraz motywowaniu, wspieraniu i pomocy rodzinie w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania, w szczególności osób niepełnosprawnych, w tym niepełnosprawnych intelektualnie,
- 3) umożliwienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo – wychowawcze, korzystania z pomocy asystenta rodziny, w celu wzmocnienia opiekuńczych i wychowawczych kompetencji w rodzinach doświadczających lub zagrożonych przemocą,
- 4) pomoc w realizowaniu podstawowych potrzeb bytowych rodziny, w tym osób starszych i niepełnosprawnych, w ramach ustawy o pomocy społecznej,
- 5) tworzenie warunków umożliwiających osobom dotkniętym przemocą w rodzinie otrzymywanie w pierwszej kolejności mieszkań socjalnych,
- 6) współdziałanie dotyczące wymiany informacji pomiędzy służbami w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie.

2. Zwiększenie skuteczności ochrony, dostępności pomocy oraz wsparcia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, poprzez następujące działania:

- 1) podejmowanie działań w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz powoływanie grup roboczych, w celu rozwiązywania indywidualnych przypadków przemocy w rodzinie, w szczególności opracowanie i realizacja planu pomocy rodzinie,
- 2) wspieranie funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 3) stosowanie oraz realizowanie procedury „Niebieskie Karty” określonej w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”,
- 4) zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- 5) podejmowanie działań w ramach Zespołu Pomocy Rodzinie, prowadzonego przez pracowników socjalnych GOPS, w celu udzielenia pomocy osobom i rodzinom, służącej nabyciu motywacji do podejmowania zmian i wysiłków, zmierzających do wzmocnienia lub odzyskania zdolności pełnienia ról społecznych,
- 6) prowadzenie poradnictwa w Punkcie Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych, w szczególności dla osób uzależnionych - sprawców przemocy w rodzinie,
- 7) prowadzenie poradnictwa i edukacji przez pracowników GOPS, w tym asystentów rodziny służącego wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy metod i kompetencji rodziców, w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- 8) organizowanie dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego.
- 9) motywowanie osób doświadczających przemocy do korzystania z możliwości wsparcia ośrodków interwencji kryzysowych oraz innych specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doświadczających przemocy, w tym domów dla matek z dziećmi,
- 10) podejmowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc, w tym motywowanie i kierowanie do uczestniczenia w programach korekcyjno - edukacyjnych sprawców przemocy.

3. Podnoszenie poziomu wiedzy, świadomości i wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie, poprzez następujące działania:

- 1) rozpowszechnianie informacji o procedurze „Niebieskie Karty”,
- 2) rozpowszechnianie informacji o instytucjach rządowych i samorządowych, podmiotach oraz organizacjach pozarządowych, które organizują pomoc dla osób doświadczających przemocy oraz realizują oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie, a w szczególności realizujących programy korekcyjno – edukacyjne,

- 3) edukację społeczności lokalnej w zakresie przemocy w rodzinie, w tym przyczyn oraz skutkach przemocy w rodzinie poprzez kampanie informacyjne w lokalnych mediach oraz w miejscach użyteczności publicznej,
- 4) współuczestnictwo w ogólnopolskich kampaniach społecznych oraz prowadzenie lokalnych kampanii społecznych, które:
 - a) obalają mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie usprawiedliwiające jej stosowanie, opisują mechanizmy przemocy w rodzinie oraz wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno - kulturowe uwarunkowania,
 - b) promują metody wychowawcze bez użycia przemocy,
 - c) informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec dzieci przez osoby wykonujące władzę rodzicielską.
4. **Podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności oraz wdrażanie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie, w formie szkoleń, konferencji oraz superwizji.**
5. **Nawiązywanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.**

Rozdział 4. Postanowienia końcowe

§ 9. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 10. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości przez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długołęce oraz przez zamieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie internetowej Gminy i GOPS.

§ 11. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.

Przewodniczący Rady Gminy

Stanisław Azarewicz